

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Konsta Pulkkinen

Opinnäytetyöprosessi opiskelijan näkökulmasta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

Toukokuu 2019

Tekijä Otsikko	Konsta Pulkkinen Opinnäytetyö opiskelijan näkökulmasta
Sivumäärä Aika	32 sivua + 3 liitteitä 6.5.2019
Tutkinto	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma	Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja	Yliopettaja Anne Perkiö
<p>Tämä opinnäytetyö toteutettiin toimeksiantona Metropolia Ammattikorkeakoululle. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten opiskelijat olivat kokeneet opinnäytetyöprosessin, mitkä tekijät aiheuttivat opinnäytetyön valmistumisen viivytyksiä, ja minkälaisia ratkaisuja ongelmiin voitaisiin kehittää. Opinnäytetyö rajattiin koskemaan vain Metropolian liiketalouden opiskelijoita.</p> <p>Viitekehys koostui opinnäytetyöstä ammattikorkeakoulussa, opinnäytetyöprosessista Metropolian liiketalouden tutkinnossa ja opinnäytetyön ohjauksesta. Viitekehyksessä myös esiteltiin aiempia opinnäytetöitä samasta aiheesta.</p> <p>Opiskelijoiden kokemusten selvittämisessä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tämä toteutettiin sähköisellä e-lomakekyselyllä, johon pyydettiin opinnäytetyötä tekeviä tai juuri valmiiksi saaneita opiskelijoita vapaaehtoisesti vastaamaan. Vastauksia kertyi 30 kappaletta.</p> <p>Kyselyn annin perusteella nousi esille neljä asiaa, jotka opiskelijat olivat kokeneet ongelmallisiksi ja opinnäytetyön tekemistä hidastaviksi tekijöiksi: aloitus, ajanhallinta, jaksaminen ja ohjaus. Aloituksessa opiskelijoita vaivasi yleinen tiedonpuute opinnäytetyöprosessista. Ajanhallinnassa opiskelijoille ongelmia aiheutti varsinkin työssäkäynti, mutta myös itsenäiseen projektityöskentelyyn liittyvä aikataulutusta ja työrytmi aiheuttivat vaikeuksia. Jaksamisessa aiheutti ongelmia muun muassa sairastelut.</p> <p>Ohjaus oli koettu kaksijakoisesti. Osa opiskelijoista piti ohjausta opinnäytetyöprosessia erityisen edistävänä tekijänä, kun taas toiset olivat hyvin pettyneitä saamaansa ohjaukseen. Ohjauksessa ongelmalliseksi oli koettu muun muassa ohjaajan kiinnostuneisuuden puute ja huono kommunikaatio.</p> <p>Tämän opinnäytetyön lopussa on kehitysehdotukset, miten opiskelijoiden opinnäytetyön aloitukseen liittyviä ongelmia voitaisiin ratkaista, sekä miten ohjausta voitaisiin kehittää paremmaksi. Kirjoittaja ehdotti ratkaisuksi intensiiviviikkoa opinnäytetyöprosessiin perehdyttämiseksi ja systemaattista palautteen keräämistä opiskelijoilta ohjaajille.</p>	
Avainsanat	opinnäytetyö, opinnäytetyöprosessi, opiskelijan näkökulma, ohjaus, vaikeudet, kysely, perehdytys

Author Title	Konsta Pulkkinen The Thesis Process from a Student's Perspective
Number of Pages Date	32 pages + 3 appendices May 2019
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business economics
Specialisation option	-
Instructor	Anne Perkiö, Head of Degree Programme
<p>This thesis was commissioned by the School of Business of Metropolia University of Applied Sciences. The purpose of the thesis was to find out, what the students' experiences about the thesis process are, what the factors causing delays in the process are, and what kind of solutions might be developed for the problems. The thesis was limited to include only the bachelor of business administration students.</p> <p>The theoretical part includes theory about theses in universities of applied sciences, the thesis process in Metropolia's bachelor of business administration programme and about thesis guidance. Previous studies about the same topic are also included in the theoretical part.</p> <p>A quantitative survey was used to find out how the students experienced the thesis process. This survey was carried out with Metropolia's own electronic e-form web application. The students who were in the middle of the thesis process or who had recently completed it, were asked to answer to the survey. 30 students participated in it.</p> <p>The survey disclosed four factors that hindered the thesis process according to the students: the start, management of time, own well-being and poor guidance. In the start of the thesis process the students experienced difficulties with general lack of information concerning the process. Management of time proved difficult when students had to work as well, but also maintaining a schedule for an independent project was difficult. Falling ill had an impact on the students' well-being.</p> <p>The students had both negative and positive experiences about the thesis guidance. Some of them thought it was a great source of help, while others were quite disappointed in the guidance they received. The perceived issues with guidance included the lack of interest toward the thesis and bad communication.</p> <p>Finally, the thesis offers solutions for the issues students face with starting the thesis process and how guidance could be improved. The author recommends an intensive week to introduce the students to the thesis process and to start gathering systematic feedback from the students for their instructors.</p>	
Keywords	Thesis, thesis process, student's perspective, guidance, difficulties, survey, introduction

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Opinnäytetyö	2
2.1	Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa	2
2.2	Opinnäytetyöprosessi Metropolian liiketalouden ohjelmassa	3
2.3	Opinnäytetyön ohjaus	5
2.4	Aiemmat tutkimukset	6
3	Kyselyn vastausten esittely	6
3.1	Tutkimusmenetelmä	6
3.2	Taustatiedot	7
3.3	Opinnäytetyöprosessin alkuvaihe	9
3.4	Opinnäytetyöprosessin toteutusvaihe	11
3.5	Opinnäytetyöprosessin viimeistelyvaihe	15
3.6	Avoimien kysymysten anti	17
3.6.1	Mikä työn etenemisessä oli vaikeinta tai mikä hidasti sitä eniten?	18
3.6.2	Mitkä asiat tai tekijät edistivät opinnäytetyön tekemistä?	19
3.6.3	Mikä oli opinnäytetyöprosessin kokonaisuudessa haasteellisinta?	20
3.6.4	Miten kehittäisit opinnäytetyöprosessia?	21
3.6.5	Mitä muuta haluaisit vielä kertoa opinnäytetyöprosessista?	22
3.7	Reliabiliteetti ja validiteetti	22
4	Johtopäätökset	23
4.1	Opinnäytetyöprosessin aloitusvaihe	23
4.2	Opinnäytetyöprosessin toteutusvaihe	24
4.3	Opinnäytetyöprosessin viimeistelyvaihe	26
5	Kehitysehdotukset	27
5.1	Kehitysehdotus: perehdytys opinnäytetyöprosessiin	28
5.1.1	Perehdytysvaihtoehto A: intensiiviviikko	28
5.1.2	Perehdytysvaihtoehto B: opinnäytetyöhön valmistava kurssi	30
5.2	Kehitysehdotus: ohjauksen parantaminen palautteen avulla	31
6	Jatkotutkimusehdotukset	32
	Lähteet	33

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten opinnäytetyöprosessista voi tehdä opiskelijan näkökulmasta sujuvamman sekä tehostaa prosessin toimintaa. Työ on toimeksianto Metropolia Ammattikorkeakoululta, ja aihe on rajattu koskemaan Metropolian liiketalouden tutkinto-ohjelman opiskelijoita.

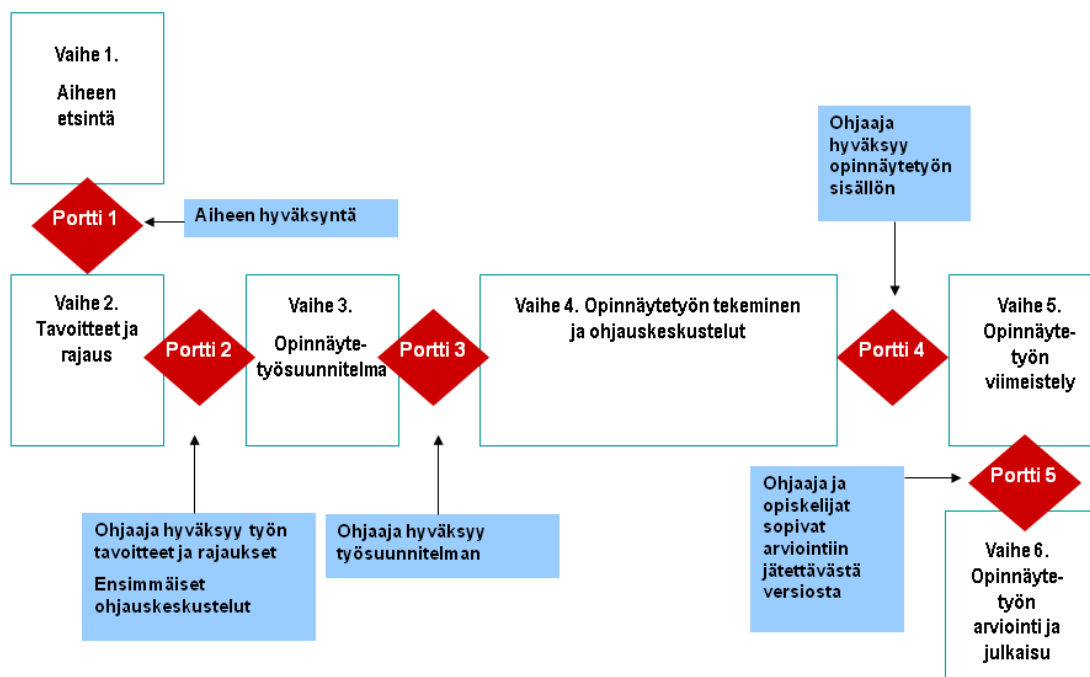
Tavoitteen saavuttamiseksi toteutettiin sähköinen kysely, joka suunnattiin opinnäytetyötä tekeville ja sen tehneille opiskelijoille. Kyselyn tavoitteena oli kerätä tietoa opiskelijoiden kokemuksista opinnäytetyön tekemisestä. Vastausten perusteella selvitettiin, mitkä ovat yleisiä ongelmia, jotka moni opiskelija kokee opinnäytetyötä tehdessä hankalaksi. Lopuksi vastausten perusteella analysoidaan prosessin ongelmakohtia, ja esitetään mahdollisia ratkaisuja tai metodeja prosessin parantamiseksi.

Tartuin tähän aiheeseen, koska minua kiinnosti tutkimustyyppisen opinnäytetyön tekeminen. Aihe kosketi itseäni, koska opiskelijana halusin selvittää, miten itse voisin parantaa tulevien opiskelijoiden opinnäytetyökokemusta. Aiheessa minua myös miellytti ajatus opinnäytetyön tekemisestä opinnäytetyön tekemisestä. Lopuksi aihe muuttui vielä henkilökohtaisemmaksi, kun itsellenikin viivästyi opinnäytetyön valmistuminen.

2 Opinnäytetyö

2.1 Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakoulututkinnon rakenne ja tavoitteet on määrätty laissa Ammattikorkeakoululaissa (932/2014). Yksi tutkinnon rakenteen osa on opinnäytetyö. Opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä (ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa 30 opintopistettä). Opinnäytetyö on näyte opiskelijan oppimista kyvyistä ja taidoista, kuten: tiedonhankinta, kriittinen argumentaatio ja analyysi, ongelmanratkaisutaidot sekä asiallinen viestintä. Opinnäytetyöprosessi alkaa aiheen valinnasta ja päättyy opinnäytetyön julkaisuun. Opiskelija ei suorita prosessia yksin, vaan hän saa tukea ohjaajalta. Oheinen kuvio 1 näyttää karkeasti opinnäytetyöprosessin eri vaiheet. (TAMK 2019.)

Kuvio 1. Opinnäytetyöprosessin vaiheet (TAMK. Ohje opinnäytetyön tekemiseen. 2019).

Kuvio esittää miten opinnäytetyön vaiheet yleisesti ottaen etenevät. Siniset laatikot kuvastavat vaiheita, joissa ohjaaja antaa hyväksynnän toteutetulle työvaiheelle ja prosessi voi edetä seuraavaan vaiheeseen.

2.2 Opinnäytetyöprosessi Metropolian liiketalouden ohjelmassa

Opinnäytetyöprosessi alkaa aina syys- tai kevätlukukauden alussa. Opiskelija aloittaa prosessin ottamalla yhteyttä suuntautumisvaihtoehdon ohjaavaan opettajaan tai monimuotototeutuksessa tutkintovastaavaan. Tämän jälkeen opiskelijan pitää löytää opinnäytetyöllensä sopiva aihe. (Opinnäytetyöohje 2017, 3.)

Opinnäytetyön aihe liittyy lähtökohtaisesti omaan suuntautumisvaihtoehtoon, mutta sen voi etsiä myös oman suuntautumisvaihtoehdon ulkopuolelta. Aiheen opiskelija voi löytää monella tavalla. Opiskelija voi joko saada sen toimeksiantona työ- tai harjoittelupaikalta, tai keksiä aiheen itse. Tällöin aiheen voi löytää vaikka oman kiinnostuksenkohteen avulla, toisen opiskelijan jatkotutkimuksen kautta tai oppilaitoksen kehittämiseen tähtäävällä idealla. (Opinnäytetyöohje 2017, 3.)

Opinnäytetyöt voi jakaa kolmeen eri tyyppiin: tutkimustyyppiseen työhön, toiminnalliseen työhön ja kehittämishankkeeseen. Tutkimustyyppisessä opinnäytetyössä tutkitaan tutkimusongelmaa ja tuotetaan tietoa. Tutkimustyyppiseen työhön liittyy vahvasti tutkimusmenetelmä, datan kerääminen ja sen analysoiminen. Tyypillisimpiä tapoja kerätä dataa on haastattelut ja kyselylomakkeet. Tutkimustyyppiset työt voidaan jakaa kvantitatiivisiin ja kvalitatiivisiin tutkimuksiin. (Opinnäytetyöohje 2017, 7.)

Toiminnallinen työ on konkreettisempi ja käytännönläheisempi opinnäytetyön muoto. Sen tarkoitus on löytää toiminnallinen ratkaisu johonkin havaittuun tarpeeseen. Opinnäytetyö voi olla esimerkiksi opas tai oheistus. Kehittämishanke on opinnäytetyötyyppi, jonka tarkoituksena on kehittää jotain toimintatapaa tai -menetelmää tai keksiä uusi. (Opinnäytetyöohje 2017, 7.)

Kaikki eri tyyppiset opinnäytetyöt alkavat johdannolla, joka esittelee työn tarkoituksen ja taustan. Johdannon jälkeen kaikissa opinnäytetöissä tulee viitekehys, johon on tiivistetty olennainen teoretieto aiheesta ja mahdolliset aiemmat tutkimukset tai työt. Kaikki opinnäytetyöt loppuvat johtopäätöksiin, joissa on pohdintaa työn lopputuloksesta ja ehdotukset jatkotutkimuksille. Viitekehyyksen ja johtopäätösten välissä on toteutusosio, joka vaihtelee opinnäytetyötyypin mukaisesti. Toteutusosiossa on varsinainen tutkimus, tuotos tai kehittämishanke. (Opinnäytetyöohje 2017, 7.)

Kun opinnäytetyön aihe on löytynyt, opiskelija tekee alustavan opinnäytetyösuunnitelman, jonka hän toimittaa suuntautumisvaihtoehto-ohjaajalle tai tutkintovastaavalle, joka hyväksyy aiheen ja suunnitelman. Lisäksi opiskelija lähettää suunnitelman hänelle valitulle aiheen mukaan nimetylle ohjaajalle, jonka kanssa opiskelija jatkaa prosessia eteenpäin. Tarkempi opinnäytetyösuunnitelma esitetään opinnäytetyöryhmässä ohjaajan kanssa sovitun aikataulun mukaisesti. (Opinnäytetyöohje 2017, 3.)

Opinnäytetyöprosessin aikana opiskelija saa opinnäytetyön tekemiseen niin henkilökohtaista kuin myös ryhmätukea. Opiskelija saa tukea sekä koulun henkilökunnalta että vertaisiltaan. Ryhmätukea opiskelija saa opinnäytetyöseminaareissa. Henkilökohtaista tukea opiskelija saa ohjaajaltaan, tekstinohjauksesta sekä menetelmäohjauksesta. (Opinnäytetyöohje 2017, 4.)

Opinnäytetyön kirjoittamiseen liittyy asiatyylisen tekstin kirjoittaminen ja se seuraa tietynlaista rakennetta. Näihin liittyviä seikkoja ovat muun muassa: argumentointi, käsitteiden määrittely, lähteiden referointi ja viitteiden merkintä. (Opinnäytetyöohje 2017, 20.)

Opinnäytetyöprosessin loppuvaiheessa on vielä muutama asia, joka opiskelijan täytyy tehdä, ennen kuin opinnäytetyöprosessi on ohi. Ennen kuin opiskelija voi luovuttaa valmiin opinnäytetyön opettajan arvioitavaksi, hänen täytyy suorittaa Turnitin-tarkastus opinnäytetyölle. Valmis työ julkaistaan Theseus-tietokannassa, ja opinnäytetyö esitellään seminaarissa tai julkaisutilaisuudessa. Lopuksi opiskelija suorittaa kypsyysnäytteen. (Metropolia 2017.)

2.3 Opinnäytetyön ohjaus

Opinnäytetyön ohjauksella on suuri vaikutus opinnäytetyöprosessin etenemiselle. Hyvä ohjaus toimii motivoivana voimana opiskelijalle, mutta huono ohjaus voi pahimmillaan viedä motivaatiota ja hidastaa opinnäytetyöprosessia. (JAMK 2019.)

Opiskelija saa ohjaajalta henkilökohtaista ohjausta. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija odottaa ohjaajan olevan kiinnostunut opiskelijan opinnäytetyöprosessista ja sen aiheesta. Tieto siitä, että joku on kiinnostunut opiskelijan opinnäytetyöstä ja seuraa sen kehittymistä, auttaa opiskelijaa löytämään motivaatiota, eikä hänelle tule tunnetta, että olisi yksin ongelmiansa kanssa. (JAMK 2019.)

Tästä syystä ohjaajan ja ohjattavan välinen kanssakäyminen on tärkeä osa opinnäytetyöprosessia. Ohjaaja osoittaa kiinnostustansa tiedustelemalla opinnäytetyöprosessin kulkua, vastaamalla sähköposteihin ripeästi ja antamalla tarvittua tukea. (JAMK 2019.)

Metropoliassa opiskelija saa henkilökohtaista tukea ohjaajan lisäksi myös tekstinohjauksen ja menetelmäohjauksen muodoissa. Ohjaajan kanssa opiskelija on jatkuvasti yhteydessä pitkin opinnäytetyöprosessia. Tekstintarkastukseen opiskelijan on lähetettävä työnsä vähintään kahdesti prosessin aikana, ja menetelmätukea opiskelija voi hakea itse vapaaehtoisesti. (Opinnäytetyöohje 2017, 4.)

2.4 Aiemmat tutkimukset

Riitta Hänninen teki opinnäytetyön samasta aiheesta HAAGA-HELIAn ammattikorkeakoululle 2013. Siinä hän selvitti, miten opiskelijat olivat kokeneet opinnäytetyöprosessin, mikä prosessia oli hidastanut ja mitä asialle voisi tehdä. Hän pohjasi työnsä kvantitatiiviseen kyselyyn, johon vastasi 200 opiskelijaa. (Hänninen 2013, 3.)

Hänninen löysi kyselynsä annin perusteella muutaman selvän asian, jonka opiskelijat olivat kokeneet ongelmaksi opinnäytetyöprosessin aikana. Suurin syy opinnäytetyön viivästymiseen hänen mukaansa oli työssä käyminen opinnäytetyöprosessin aikana. Kaksi muuta syytä olivat perhe-elämän asettamat velvollisuudet ja ongelmat opinnäytetyön ohjaajan ja toimeksiantajan kanssa. Ohjauksessa esille nousi ongelmat opiskelijan ja ohjaajan välisessä yhteistyössä ja kommunikoinnissa. (Hänninen 2013, 49.)

Anna-Kaisa Vanhanen teki kvalitatiivisen tutkimuksen, jonka aiheena oli aikuisopiskelijoiden opinnäytetyön ohjaus. Hän teki opinnäytetyön Jyväskylän ammattikorkeakoululle ja haastatteli kymmentä aikuisopiskelijaa sitä varten. (Vanhanen 2012, 30.)

Vanhanen päätyi siihen lopputulokseen, että opinnäytetyöprosessissa oli eniten kehitettävää prosessiin tutustuttamisessa, tiedonhankinnassa ja tarjonnassa, ohjauksessa ja työpaikkaperäisen toimeksiantajan yhteistyössä. Ohjauksessa Vanhanen mainitsi opiskelijoiden kaivanneen apua juuri opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa ja opinnäytetyön teossa. (Vanhanen 2012, 41–45.)

3 Kyselyn vastausten esittely

3.1 Tutkimusmenetelmä

Parhaaksi tutkimusmenetelmäksi opiskelijoiden opinnäytetyöprosessikokemusten selvittämiseksi soveltui kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Tämän avulla saataisiin mahdollisimman suuri otos. Kysely toteutettiin Metropolian omalla e-lomake-ohjelmalla, johon opinnäytetyötä tekeviä Metropolian liiketalouden opiskelijoita pyydettiin vastaamaan. Vastauksia kertyi 30.

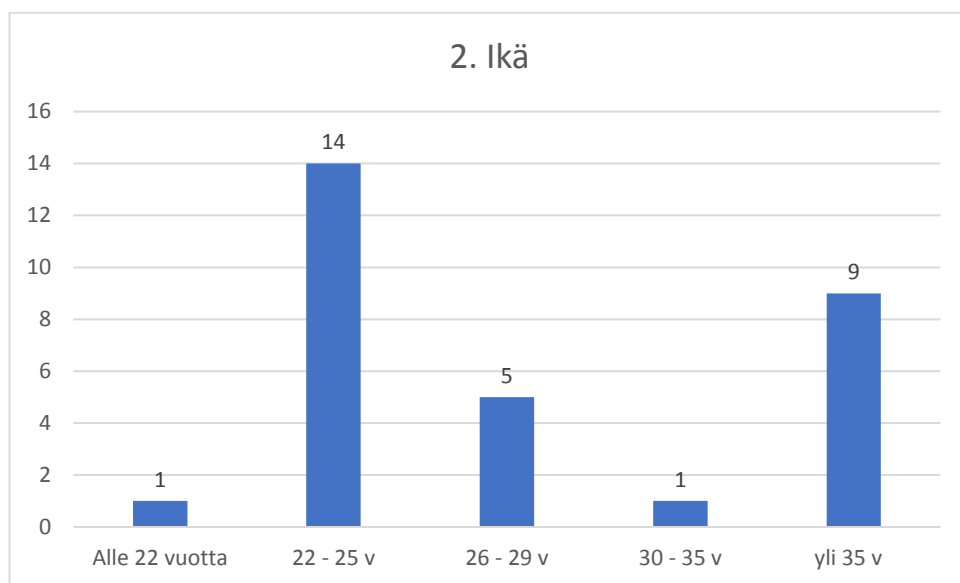
Kysely oli jaettu neljään osaan: taustatiedot, aloitusvaihe, toteutusvaihe ja valmistusvaihe. Kysely sisälsi yhteensä 45 kysymystä. 9 kysymyksistä koskivat taustatietoja, 11

aloitusvaiheesta, 14 toteutusvaiheesta ja 7 valmistusvaiheesta. Kyselyssä käytettiin valmiita vastausvaihtoehtoja, avoimia kysymyksiä ja Likertin asteikkoa. Vastaukset kerättiin huhti-kesäkuussa 2018. Data käsiteltiin ja kuviot luotiin Excelillä.

3.2 Taustatiedot

Vastaajista 23 oli naisia ja 7 miehiä. Tämä voi vaikuttaa tuloksiin, mutta vastausten määrä on niin pieni, ettei perusteellista ristiintaulukointia voi tehdä.

Kuvio 2 havainnollistaa vastaajien ikärakenteen.

Kuvio 2. Vastaajien ikärakenne.

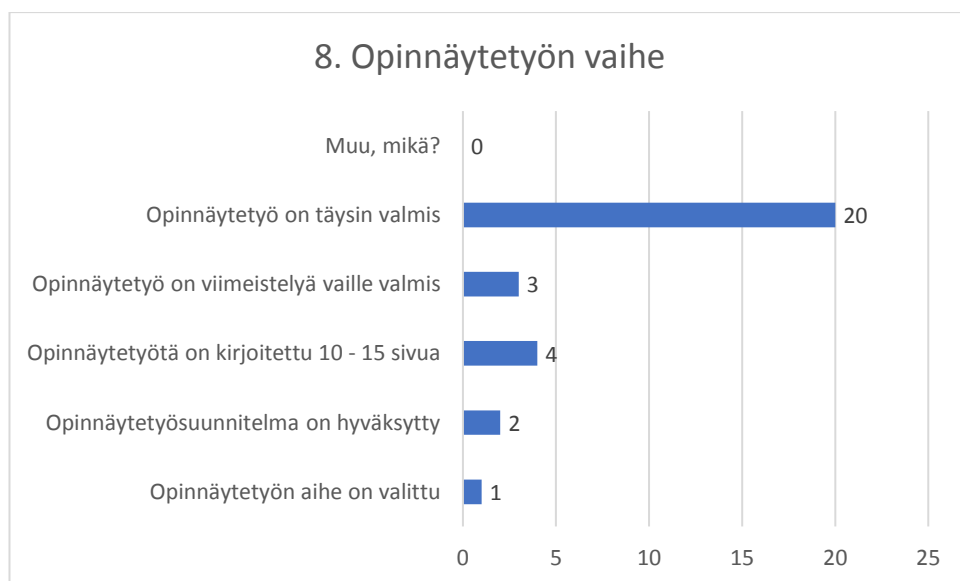
Kuten kuvio 2 näyttää, 22–25-vuotiaat ovat vastaajista suurin ryhmä, eli ne, jotka suorittavat kolmannen asteen tutkintoa ilman merkittäviä katkoja koulujen välissä. Osa vastanneista on aloittanut tutkinnon myöhemmällä iällä, ja osa suorittaa tutkintoa monimuoto-
topuolella.

Suuntautumisvaihtoehtoista laskentatoimi ja rahoitus näkyvät vastauksissa erityisen korostetusti. 16 vastaajista on tämän suuntautumisvalinnan opiskelijoita. Loput vastaajista ovat jakautuneet melko tasaisesti eri suuntautumisvalintoihin: 6 monimuoto/aikuisopiskelijaa, 4 esimiestyön ja työyhteisön kehittämisestä, 3 markkinoinnista ja 1 ilman suuntautumisvalintaa. Laskentatoimen ja rahoituksen ylikorostuminen saattaa selittyä sillä,

että opinnäytetyön tekijä oli itse tämän suuntautumisvalinnan opiskelija, ja moni opiskelijatoveri vastasi kyselyyn.

Vastaajista 13 teki opinnäytetyön toimeksiantona ja 15 vastaajaa ei tehnyt. Kaksi vastaajista valitsi vastasi ”muu”. Kumpikin näistä kahdesta vastaajasta tarkensi tekevänsä opinnäytetyötä työnantajalle tai yritykselle, mutta opinnäytetyön idea oli oma. Ne, jotka tekivät opinnäytetyötä toimeksiantona, 13 teki sen yritykselle, yksi järjestölle ja yksi Metropolialle. 28 vastaajista teki opinnäytetyön yksin ja kaksi vastaajaa parityönä.

Kuvio 3 näyttää, missä työvaiheessa vastaajat olivat opinnäytetyönsä kanssa.

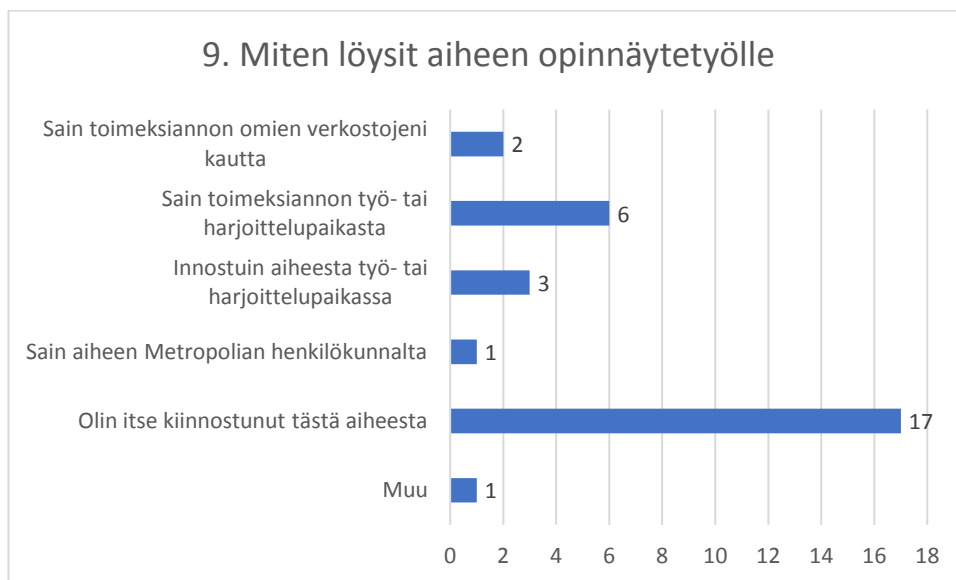

Kuvio 3. Opinnäytetyön vaihe.

Kuten kuvio 3 huomataan, että kaksi kolmasosaa vastanneista oli saanut työn valmiiksi ja loput jakautuivat tasaisesti opinnäytetyöprosessin eri vaiheille.

3.3 Opinnäytetyöprosessin alkuvaihe

Kuvio 4 kertoo, mitä kautta opiskelijat löysivät aiheen opinnäytetyöllensä.

Kuvio 4. Miten vastanneet löysivät aiheensa.

Kuviosta 4 huomataan, että yli puolet löysivät aiheen oman kiinnostuksen kautta. Osa näistä vastaajista oli todennäköisesti kiinnostunut aiheesta jo ennen opinnäytetyöprosessia, joka helpotti aiheen valintaa. Yhdeksän vastaajista sai aiheen työ- tai harjoittelupaikalta tai löysi itse kiinnostavan aiheen työ- tai harjoittelupaikassaan.

Kun vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko aihetta helppo löytää, he jakautuivat lähes tasan puoliksi. 16 oli täysin tai melko samaa mieltä, että aihe oli helppo löytää, ja 13 täysin tai melko eri mieltä. Yksi vastasi ”En osaa sanoa.”

24 vastanneista oli tehnyt itse aikataulun opinnäytetyöprosessillensa. Kaksi sopi aikataulusta toimeksiantajan kanssa ja neljä vastasi ”En osaa sanoa”. Vastausvaihtoehdot olivat ehkä puutteelliset, kun ei ollut vaihtoehtoa vastata ”Minulla ei ollut aikataulua”, eikä koulun kanssa sovitusta aikataulusta tiedusteltu lainkaan.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan asteikolla 1–5, kuinka hyvin he pysyivät aikataulussa. Vastaukset jakautuivat lähes normaalijakauman mukaisesti, mutta hieman enemmän kallellaan ”huonon” suuntaan. 3 vastasi ”hyvin”, 5 ”melko hyvin”, 10 ”kohtalaisesti”, 6 ”melko huonosti” ja 6 ”huonosti”.

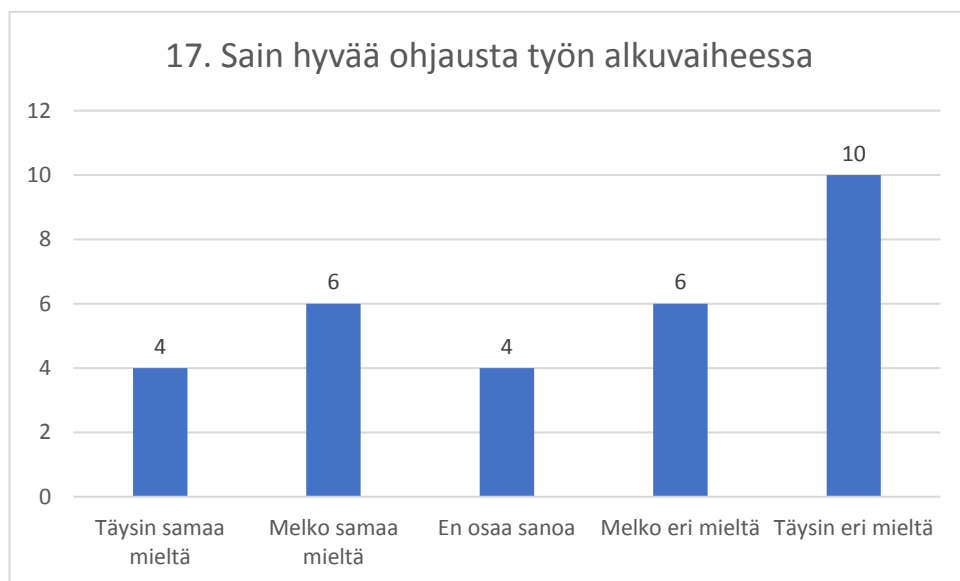
13 vastaajaa oli täysin samaa mieltä tai melko samaa mieltä väittämän ”Toimeksianto oli helppo saada” kanssa. 4 oli melko tai täysin eri mieltä. 13 vastasi ”en osaa sanoa”. Tämä selittyy sillä, että kysymys oli kaikille pakollinen myös niille, joilla ei ollut toimeksiantoa. Reilusti suurin osa niistä, jotka tekivät työn toimeksiantona, kokivat sen saamisen helppoksi.

Opinnäytetyön infotilaisuus oli koettu suurimmaksi osaksi hyödylliseksi. ”Opinnäytetyön infotilaisuus oli hyödyllinen” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli 3, melko samaa mieltä 14, melko eri mieltä oli 6 ja 1 oli täysin eri mieltä. 6 vastaajista ei osannut sanoa.

Ohjaajan saamisessa vain neljännes koki vaikeuksia. 13 oli täysin samaa mieltä väittämän ”Ohjaajan saaminen opinnäytetyölle sujui jouhevasti” kanssa, 12 oli melko samaa mieltä, 4 melko eri mieltä ja vain 1 täysin eri mieltä.

”Opinnäytetyön ohjaajan pitämä aloitustilaisuus oli hyödyllinen” -väittämä loi lähes täysin tasaisen jakauman. 4 oli täysin samaa mieltä, seitsemän melko samaa mieltä, seitsemän ei osannut sanoa, kuusi oli melko eri mieltä ja kuusi täysin eri mieltä.

Kuvio 5 osoittaa, minkälaista ohjausta vastaajat kokivat saaneensa opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa.

Kuvio 5. Tyytyväisyys alkuvaiheen ohjaukseen.

Kuten kuviosta 5 nähdään, yli puolet koki saaneensa huonoa ohjausta, ja näistä suurempi osa erityisen huonoa. Kolmannes koki saaneensa hyvää ohjausta.

”Sain riittävästi tietoa opinnäytetyön tekemisestä aloitusvaiheessa” -väittämä loi tasaisen ja selvän kahtiajaon vastaajien kesken, mutta joka oli hieman kallellaan negatiiviseen suuntaan. Neljä vastasi täysin samaa mieltä, yhdeksän melko samaa mieltä, kolme ei osannut sanoa, kuusi oli melko eri mieltä ja kahdeksan täysin eri mieltä.

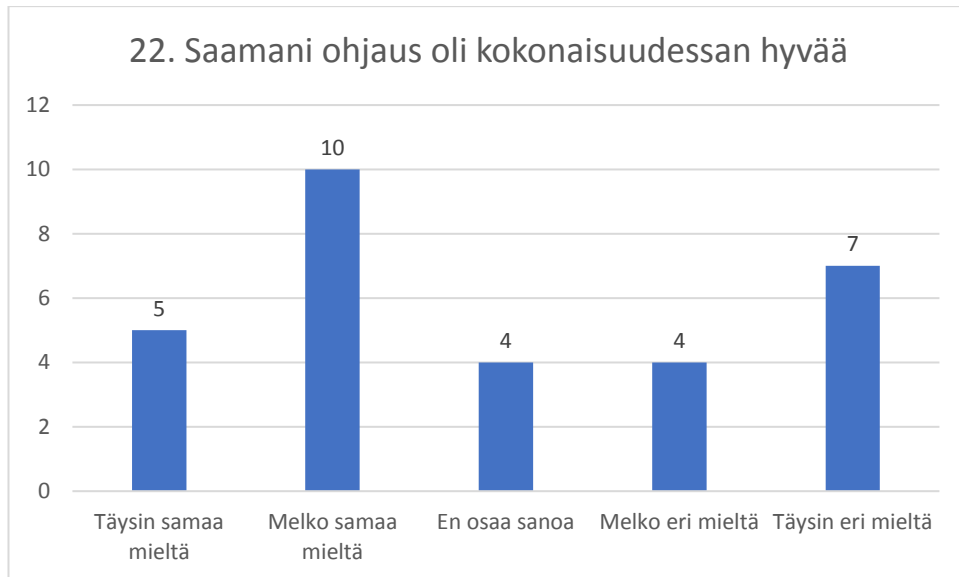
Yhteenveto kysymyksenä aloitusvaiheelle vastaajilta kysyttiin ”Oliko opinnäytetyö vaikea aloittaa”. 22 vastasi kyllä ja 8 vastasi ei.

3.4 Opinnäytetyöprosessin toteutusvaihe

Ohjaukseen liittyvät kysymykset jakoivat vastaajat melko tasaisesti kahtia. ”Sain riittävästi tukea opinnäytetyön ohjaajalta” -väittämän kanssa 4 oli täysin samaa mieltä, 11 melko samaa mieltä, 5 melko eri mieltä ja 7 täysin eri mieltä. 3 vastaajaa ei osannut sanoa. Kysymyksessä ei kuitenkaan määritelty, minkälaisesta tuesta oli kyse tai kuinka paljon tukea ohjattava olisi kaivannut.

Ohjaajan antamaan palautteeseen oltiin hieman tyytymättömämpiä. 14 oli tyytymättömiä ja 13 tyytyväisiä. ”Sain riittävästi palautetta ohjaajaltani työstäni opinnäytetyöprosessin aikana” -väittämään viisi vastasi olevansa täysin samaa mieltä, kahdeksan melko samaa mieltä. Seitsemän oli melko ja täysin eri mieltä. Kolme ei osannut sanoa.

Kuvio 6 havainnollistaa vastanneiden tyytyväisyyttä ohjaukseen kokonaisuutena.

Kuvio 6. Vastanneiden tyytyväisyys ohjaukseen kokonaisuutena.

Vaikka ohjaus nousi monesti esille negatiivisessa valossa, ohjauksen kokonaisuutta arvioidessa vastaajat olivat hieman myönteisempiä. Silti, kuten kuvio 6 näyttää, vain puolet vastaajista olivat tyytyväisiä ohjaukseen kokonaisuutena. ”Saamani ohjaus oli kokonaisuudessaan hyvää” -väittämän kanssa viisi oli täysin samaa mieltä, kymmenen melko samaa mieltä, neljä melko eri mieltä ja seitsemän täysin eri mieltä. Neljä ei osannut sanoa.

Kolme seuraavaa kysymystä koski opiskelijoiden muualta saamaa tukea. Ensimmäisenä kysyttiin vastaajien saamaa vertaistukea muilta opiskelijoilta. Vastaukset jakautuivat tasanaisesti. ”Sain riittävästi vertaistukea muilta opiskelijoilta” -väittämän kanssa neljä oli täysin samaa mieltä, yhdeksän melko samaa mieltä, kahdeksan melko eri mieltä ja viisi täysin eri mieltä. Neljä ei osannut sanoa.

Melkein kukaan ei ollut tyytymätön ystäviltään saamaan tukeen, mutta noin kolmannes ei osannut sanoa. Tämä ehkä selittyy sillä, että moni vastaaja ei osannut sanoa, minkälaista tukea ystäviltä voisi saada opinnäytetyön suhteen. ”Sain riittävästi tukea ystäviltäni” -väittämän kanssa kymmenen oli täysin samaa mieltä, seitsemän melko samaa mieltä ja yhdeksän ei osannut sanoa. Melko eri mieltä oli kolme ja täysin eri mieltä yksi.

”Sain riittävästi tukea perheeltäni” -väitteeseen vastattiin samankaltaisesti. 14 oli täysin samaa mieltä, 6 melko samaa mieltä ja 7 ei osannut sanoa. Kaksi oli melko eri mieltä ja yksi täysin eri mieltä.

Kuvio 7 näyttää, kuinka vastanneet olivat kokeneet tutkimusraportointi-infon.

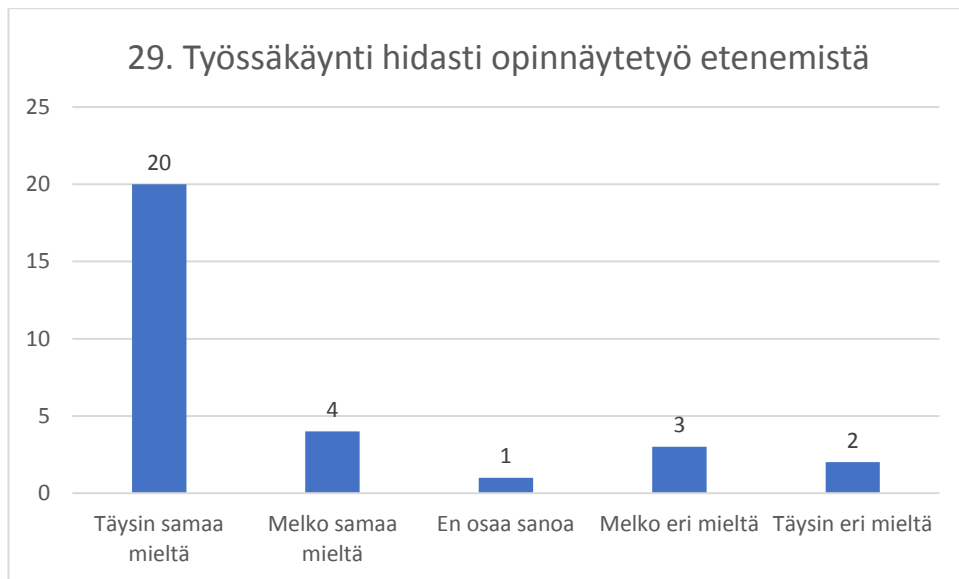

Kuvio 7. Tutkimusraportointi-infon koettu hyödyllisyys.

Kaksi seuraavaa kysymystä selvitti vastaajien mielipidettä opinnäytetyöprosessiin liittyvien infotilaisuuksista, tiedonhakuinfosta ja tutkimusraportointi-infosta. Niistä tiedonhakuinfoon suhtauduttiin positiivisemmin, kun taas tutkimusraportointi-infoon suhtauduttiin kielteisemmin, kuten kuvio 7 osoittaa. ”Koin opinnäytetyöhön liittyvän tiedonhakuinfon hyödylliseksi” -väittämän kanssa 5 oli täysin samaa mieltä, 11 melko samaa mieltä, 4 ei osannut sanoa, 6 oli melko eri mieltä ja 4 täysin eri mieltä. ”Koin opinnäytetyöhön liittyvän tutkimusraportointi-infon hyödylliseksi” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli kolme, melko samaa mieltä seitsemän, melko eri mieltä oli kahdeksan ja täysin eri mieltä viisi. Seitsemän ei osannut sanoa.

Tietoa ja lähteitä löysi helposti vähän yli puolet vastaajista, mutta reilu kolmannes vastaajista ei löytänyt. ”Tietoa ja lähteitä opinnäytetyöhön oli helppo löytää” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja melko samaa mieltä oli kahdeksan. Seitsemän oli melko eri mieltä ja neljä täysin eri mieltä. Kolme ei osannut sanoa.

Kuvio 8 kertoo, olivatko vastanneet kokeneet työssäkäynnin hidasteeksi opinnäytetyön valmistumiselle.

Kuvio 8. Työssäkäynnin vaikutus opinnäytetyön etenemiseen.

Kuten kuvio 8 näyttää, työssäkäynti paljastui yhdeksi merkittävimmäksi hidasteeksi. 20 vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja 4 melko samaa mieltä. 3 oli melko eri mieltä ja 2 täysin eri mieltä. 1 ei osannut sanoa. Kyselyssä ei kysytty, tekikö vastaaja töitä opinnäytetyön ohella. Mutta vaikka, kaikki 30 olisivat olleet töissä, 24 heistä koki töiden hidastavan opinnäytetyötä, joista reilusti suurin osa merkittävästi.

”Muu opiskelu hidasti opinnäytetyön etenemistä” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli neljä, melko samaa mieltä kahdeksan, seitsemän oli melko eri mieltä ja kuusi täysin eri mieltä. Viisi ei osannut vastata. Kyselyssä ei kuitenkaan selvitetty, kuinka paljon vastaajilla oli muita opintoja käynnissä opinnäytetyötä tehdessä.

Perhe-elämän velvoitteet hidastivat kolmannelta vastaajista, mutta suurinta osaa vastaajista ne eivät haitanneet. ”Perhe elämän velvoitteet hidastivat opinnäytetyön etenemistä” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja melko samaa mieltä olivat 5. 11 oli melko eri mieltä ja 7 täysin eri mieltä. 2 ei osannut sanoa.

”Muu sosiaalinen elämä hidasti opinnäytetyön etenemistä” -väittäjä jakoi vastaajat lähes tarkalleen kahtia. Kuusi oli täysin samaa mieltä, kymmenen melko samaa mieltä, kuusi melko eri mieltä ja kahdeksan täysin eri mieltä.

Kuvio 9 näyttää, kuinka vastanneiden oma jaksaminen vaikutti opinnäytetyön tekemiseen.

Kuvio 9. Jaksamisen vaikutus opinnäytetyön tekemiseen.

”Oma jaksaminen hidasti opinnäytetyön tekemistä” osoittautui kyselyn merkittävimäksi kysymykseksi. Kuvio 9 näyttää vastausten yksipuolisuuden: 12 oli täysin samaa mieltä ja 15 melko samaa mieltä. Huonolle jaksamiselle voi kuitenkin olla monia eri syitä, joita kyselyssä ei selvitetty. Jaksaminen voi liittyä moneen eri asiaan, kuten fyysiseen jaksamiseen, henkiseen jaksamiseen tai motivaatioon.

3.5 Opinnäytetyöprosessin viimeistelyvaihe

Valtaosa vastaajista ei kokenut asiattyylisen tekstin kirjoittamista ongelmana. Asiaa tiedusteltiin väittämällä ”Tutkimusviestintä ja raportointi sujui hyvin (asiattyylinen teksti, lähdemerkinnät, yms.)” johon 7 vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja 11 melko samaa mieltä. 3 oli melko eri mieltä ja 9 ei osannut sanoa.

Reilu enemmistö vastaajista oli myös hyvin motivoituneita, ja vain harva vastaaja oli kokenut motivaatiossaan ongelmia. Väittämän ”Olin motivoitunut tekemään opinnäytetyön valmiiksi” kanssa 7 oli täysin samaa mieltä, 15 melko samaa mieltä, 2 melko eri mieltä ja 2 täysin eri mieltä. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa.

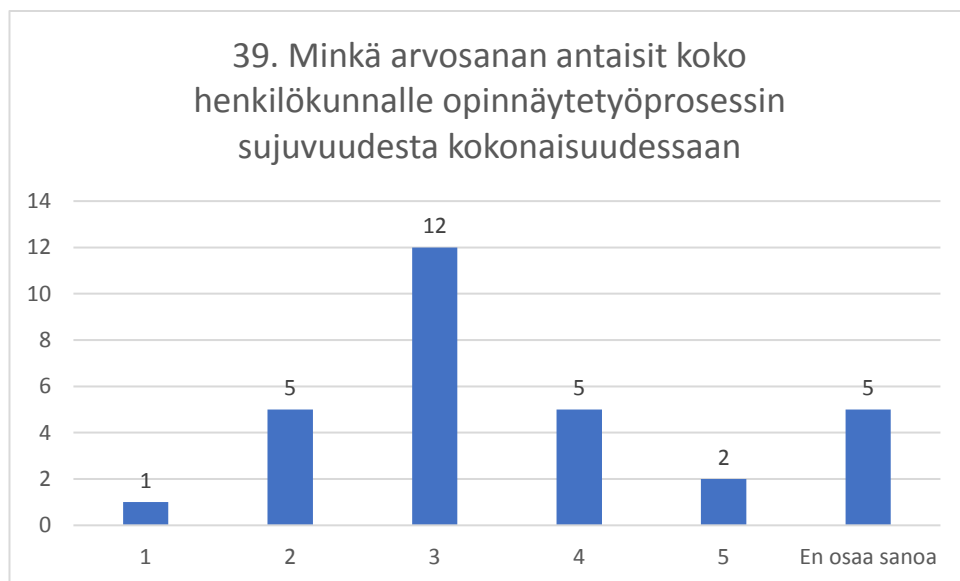
”Sain riittävästi ohjausta ohjaajaltani opinnäytetyöprosessin aikana” -väittämä keräsi melko tasaisesti vastauksia jokaiseen vaihtoehtoon. Eri mieltä väittämän kanssa oli kuitenkin kolme vastaajaa enemmän kuin samaa mieltä. Neljä oli täysin samaa mieltä, kuusi

melko samaa mieltä, seitsemän ei osannut sanoa, kuusi melko eri mieltä ja seitsemän täysin eri mieltä.

Tekstinohjaukseen oltiin hyvin tyytyväisiä. Kukaan vastaajista ei ollut tyytymätön. ”Sain riittävästi ohjausta opinnäytetyöprosessin aikana” -väittämään 16 vastasi olevansa täysin samaa mieltä, 7 melko samaa mieltä ja 7 ei osannut sanoa.

Menetelmäohjaukseen kolmasosa oli tyytymättömiä ja alle kolmasosa oli tyytyväisiä. ”Sain riittävästi menetelmäohjausta opinnäytetyöprosessin aikana” -väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli 2 ja melko samaa mieltä 6. Melko eri mieltä oli 3 ja täysin eri mieltä 7. 12 ei osannut sanoa.

Kuvio 10 näyttää, minkä arvosanan vastanneet antaisivat henkilökunnalle opinnäytetyöprosessin sujuvuudesta.

Kuvio 10. Vastanneiden arvio henkilökunnalle opinnäytetyöprosessin sujuvuudesta.

Kuten kuviosta 10 näkee, vastaajien kokonaisarvosana henkilökunnalle noudatti lähes täydellistä normaalijakaumaa. Kuvio 11 kertoo, minkä arvosanan vastanneet antaisivat itselleen opinnäytetyön toteuttamisesta.

Kuvio 11. Vastanneiden itsearviointi opinnäytetyön toteutuksesta.

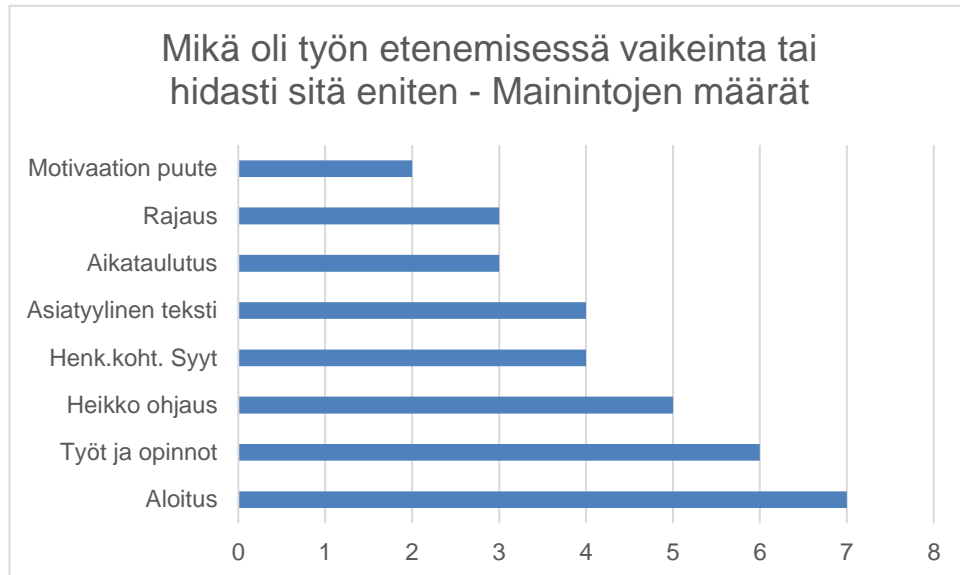
Kuvio 11 näkee, että suurin osa vastaajista antaisi itselleen arvosanaksi kolmosen tai nelosen.

3.6 Avoimien kysymysten anti

Kyselyssä oli yhteensä viisi avointa kysymystä. Kahdella ensimmäisellä kysymyksellä haluttiin selvittää, mikä teki työn tekemisestä vaikeaa ja mikä helpotti sitä. Kaksi seuraavaa kysymystä koski kokonaisuutta: mikä oli opinnäytetyöprosessissa haasteellisinta ja miten prosessia voisi kehittää. Lopuksi vastaajilta kysyttiin, jos he halusivat lisätä jotain. Viimeiseen kysymykseen tuli vain kahdeksan vastausta, mutta muihin kysymyksiin vastattiin suuremmalla vastausprosentilla. Vastauksia analysoitiin kvantifoimalla vastauksissa esiintyneet asiat.

3.6.1 Mikä työn etenemisessä oli vaikeinta tai mikä hidasti sitä eniten?

Kuvio 12 havainnollistaa, mitä asioita vastaajat mainitsivat kysyttäessä, mikä oli työn etenemisessä vaikeinta tai hidasti sitä eniten.

Kuvio 12. Mikä oli työn etenemisessä vaikeinta tai hidasti sitä eniten.

Niin kuin kuviosta 12 huomaa, vastausten kirjo oli melko laaja. Yleisimmin mainittujen syiden lisäksi tuli yksittäisiä mainintoja. Aloitus mainittiin vastauksissa useimmin, yhteensä seitsemän kertaa. Jotkut vastaajista tarkensivat, mikä aloituksessa oli vaikeaa. Tässä yhteydessä mainittiin tiedonhankinta, aiheen löytäminen ja puutteellinen ohjaus.

Ohjaus mainittiin viisi kertaa. Vastaukset olivat ohjaukseen liittyen monisanaisempia muihin syihin verrattuna. Ohjaukseen oltiin pettyneitä prosessin alkuvaiheessa, kun opiskelija ei ollut tiennyt, miten prosessissa edetään. Palautteen saamiseen oltiin tyytymättömiä ja ohjaajan motivaatiota kyseenalaistettiin.

Toiseksi useimmin mainittiin muiden töiden hidastava vaikutus. Yksi vastaajista eritteli sekä muut koulutyöt että uuden työpaikan. Muut mainitsivat työpaineet ja töistä aiheutuvan ajanpuutteen.

Henkilökohtaiset syyt, kuten sairaudet, oma jaksaminen ja saamattomuus mainittiin neljä kertaa. Asiatyylinen teksti, kuten lähteiden etsiminen ja tutkimuksen kirjoittaminen, mainittiin myös neljästi. Muita mainittuja syitä olivat: aiheen rajaus, aikatauluttaminen ja motivaation puute.

3.6.2 Mitkä asiat tai tekijät edistivät opinnäytetyön tekemistä?

Kuvio 13 näyttää, mitä asioita vastaajat mainitsivat, kun heiltä kysyttiin, mitkä asiat tai tekijät edistivät opinnäytetyön tekemistä.

Kuvio 13. Opinnäytetyötä edistäneet tekijät.

Kuten kuviosta 13 nähdään, motivaatio mainittiin useimmin prosessia edistävänä tekijänä. Se mainittiin eri muodoissa yhteensä kahdeksassa vastauksessa. Osa vastaajista tarkensi valmistumisen motivoivan, jotkut olivat innostuneita aiheesta ja halusivat tehdä opinnäytetyöstä mahdollisimman hyvän toimeksiantajalle.

Ohjaus ja aikataulutus mainittiin molemmat kuusi kertaa. Ohjaajilta saatu palaute mainittiin kahdesti. Tässä yhteydessä mainittiin myös ohjaajan kanssa pidetyt tapaamiset ja ohjaajalta saadut neuvot yleisesti. Aikataulutukseen liittyen mainittiin selkeät palautustakarajat ja rutiininomainen säännöllinen kirjoittaminen.

Muita mainitsemisen arvoisia asioita olivat vertaistuki ja vapaa-aika. Kummatkin mainittiin neljästi. Vertaistukena eriteltiin ystävien apu. Vapaa-ajalla kirjoittaja tarkoittaa tässä yhteydessä koulutöiden vähenemistä sekä töistä pidettyjä lomia.

3.6.3 Mikä oli opinnäytetyöprosessin kokonaisuudessa haasteellisinta?

Vastauksissa mikään yksittäinen aihe ei noussut selkeästi esille, vaan vastausten kirjo oli hyvin laaja ja tasainen. Kuusi eri asiaa oli mainittu viisi kertaa. Aloittaminen oli yksi näistä asioista. Osa vastaajista eritteli aloituksessa aiheen valinnan haasteelliseksi, ja osa ei tiennyt, miten prosessi ylipäättensä aloitetaan. Myös opinnäytetyöaiheen rajaaminen oli mainittu viidesti.

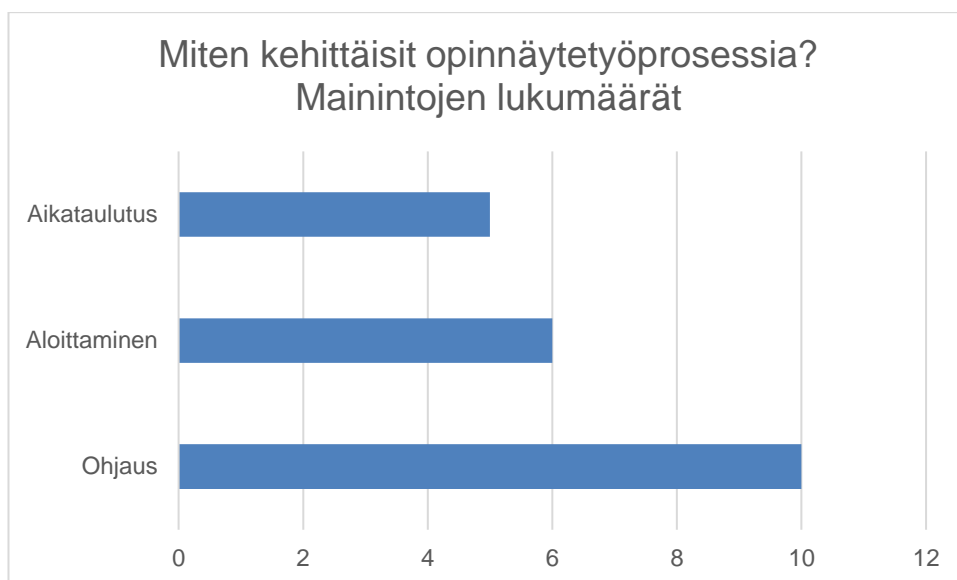
Kolmas asia, joka mainittiin viisi kertaa, oli aikataulu. Joillakin vastaajista oli aikaa liian vähän, ja osalla vastaajista oli vaikeuksia pysyä aikataulussa. Kokonaisuuden hahmotaminen ja johdonmukaisen rakenteen löytäminen opinnäytetyölle oli neljäs asia, joka mainittiin useasti.

Opinnäytetyön kirjoittaminen asiatyylisellä tekstillä ja opinnäytetyöhön liittyvät tekniset seikat mainittiin myös useasti. Joidenkin vastaajien mielestä haasteellisia olivat lähde-merkinnät, lähteiden löytäminen tai työn vaadittava pituus.

Viimeinen useasti mainituista aiheista oli ohjaus. Jotkut vastaajista tarkensivat olevansa tyytymättömiä palautteen antamiseen, sähköposteihin vastaamiseen tai ohjaajan motivaatioon. Kahdella vastaajalla oli ongelmia oman motivaation kanssa.

3.6.4 Miten kehittäisit opinnäytetyöprosessia?

Tällä kysymyksellä e-lomakkeessa opiskelijoilta kysyttiin, mitä parannusehdotuksia heillä olisi opinnäytetyöprosessia varten. Kuvio 14 havainnollistaa kysymyksen antia.

Kuvio 14. Vastaajien opinnäytetyöprosessin kehitysehdotukset.

Kuviosta 14 näkee selvästi, kuinka vastaukset keskittyivät aiempaa paljon selvemmin muutamaan aiheeseen, yhteensä kolmeen. Ehdottomasti eniten mainintoja keräsi ohjaus, joka mainittiin kymmenen kertaa parannusehdotuksena. Vastaajat toivoivat ohjaajalta aktiivisempaa ohjaajan roolia, eikä pelkkää arviointia. Ohjaajan motivaatio ja menetelmät mainittiin muutamassa vastauksessa. Parempaa ohjausta toivovien vastausten lisäksi yhdessä vastauksessa mainittiin ohjaus positiivisessa valossa.

Toiseksi eniten mainittiin opinnäytetyöprosessin aloittaminen jollain tapaa. Opinnäytetyöprosessin aloittaminen mainittiin vastauksissa yhteensä kuudesti. Osa vastaajista toivoi selkeämpää ohjausta juuri opinnäytetyöprosessin aivan alkuvaiheeseen, kun opiskelija perehdytetään siihen, mikä opinnäytetyö on ja mitä opinnäytetyöprosessin eri vaiheisiin kuuluu. Osa vastaajista olisi kaivannut ohjausta opinnäytetyöprosessin aloittamiseen jo aiemmin ja osa kaipasi apua itsenäiseen projektityöskentelyyn.

Aikataulutus mainittiin viidesti. Jotkut vastaajista ehdottivat selvempää palautustakarajojen käyttöä. Toisille oli tullut yllätyksenä esimerkiksi se, milloin aihe pitää olla valittuna.

3.6.5 Mitä muuta haluaisit vielä kertoa opinnäytetyöprosessista?

Kyselyn viimeisenä kysymyksenä annettiin vastaajalle täysin vapaa sana, jos vastaajalla oli jotakin kerrottavaa, mitä kyselyn kysymyksissä ei tullut esille. Tämä kysymys kuitenkin keräsi vain kahdeksan vastausta, eikä mikään asia noussut erityisesti esille.

Yksi vastaaja halusi kiittää ohjaajaansa nimeltä. Toinen toivoi, että ohjaajan valintaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota, ja että ohjaaja olisi aidosti kiinnostunut ja perehtynyt aiheeseen. Yksi vastaaja toivoi, että tulevaisuudessa opiskelijoita valmistetaan paremmin opinnäytetyöprosessin aloittamiseen.

3.7 Reliabiliteetti ja validiteetti

Reliabiliteetti ja validiteetti ovat tärkeitä indikaattoreita tutkimuksellisen opinnäytetyön laadusta. Reliabiliteetilla tarkoitetaan, kuinka luotettavasti saadaan sama lopputulos, jos sama tutkimus toistetaan uudelleen. Yksi oleellisimpia vaikuttajia reliabiliteettiin kvantitatiivisessa tutkimuksessa on otoskoko. Jos otoskoko on liian pieni, tuloksista tulee helposti sattumanvaraisempia. (Vilpas 2016, 12)

Validiteetti tarkoittaa kuinka hyvin tutkimus mittaa sitä, mitä sillä yritetään mitata. Validiteetin voi jakaa sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Tutkimus on sisäisesti validi, kun voidaan osoittaa, että tutkimustulokset ovat perustellusti tutkimusprosessin tulos. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan tulosten yleistettävyyttä. (Vilpas 2016, 13)

Tämän opinnäytetyön kysely on tallessa kokonaisuudessaan Metropolian e-lomake-sivustolla, ja voidaan toistaa tulevaisuudessa. Kysely oli vapaaehtoinen ja toteutettu hankalana ajankohtana kevään ja kesän taitteessa, kun monet opiskelijat eivät enää seuraa aktiivisesti sähköpostiaan. Tästä syystä vastausprosentti jäi hieman alhaiseksi, ja se voi vaikuttaa kyselyn reliabiliteettiin. Validiteetin kannalta riskinä on se, että osan kysymyksistä on voinut tulkita monella tavalla.

4 Johtopäätökset

Vastauksien perusteella tärkeimpiä esille nousseita asioita opinnäytetyöprosessin kehittämisessä olivat opinnäytetyön ohjaus, opinnäytetyöprosessin aloittaminen, ajankäyttö ja jaksaminen.

4.1 Opinnäytetyöprosessin aloitusvaihe

Opinnäytetyöprosessin aloitus oli monelle vastaajalle hankala vaihe prosessissa: 22 vastaajaa kolmestakymmenestä vastasi yksiselitteisesti niin. Alkuvaiheeseen liittyviä monivalintakysymyksiä oli yhteensä kymmenen ja avoimia kysymyksiä yksi, mutta opinnäytetyöprosessin aloitus nousi esille myös muissa avoimissa kysymyksissä. Aloituksen vaikeuksiin ei löydy yhtä syytä, vaan prosessin alkuvaiheeseen liittyy monia eri tekijöitä.

Yksi vaikeuksia vastaajille aiheuttanut tekijä oli tiedon puute. 14 vastaajaa kolmestakymmenestä koki, ettei ollut saanut riittävästi tietoa opinnäytetyön tekemisestä aloitusvaiheessa, kun taas 13 vastaajaa koki saaneensa. Jos vertaillaan ääripäitä, jotka olivat täysin samaa tai eri mieltä, ero korostuu. Kahdeksan oli täysin eri mieltä ja neljä täysin samaa mieltä.

Opinnäytetyön tekeminen poikkeaa aiemmista prosesseista, joihin opiskelijat ovat tottuneet, kuten kurssien esseetöihin tai hyvin ohjeistettuihin innovaatioprojekteihin. Kurssien esseissä on aina selkeä tehtävänanto, ja ne ovat osa suurempaa kurssikokonaisuutta. Innovaatioprojekti vaatii enemmän itsenäistä työskentelyä opiskelijoilta, mutta se on toteutettu kurssimaisena selkeänä osana toisen vuoden opiskelijoiden opintosuunnitelmaa. Opinnäytetyöprosessiin kuitenkin liittyy, varsinkin aloitusvaiheessa, monia täysin uusia prosessivaiheita aiheen valinnasta suunnitelman esittelyyn. Opiskelijoita ei myöskään ohjata työntekoon ja prosessin aloitukseen yhtä selkeästi kuin aiempiin projekteihin ja kursseihin.

Opiskelijoiden tietämättömyyttä ja opinnäytetyöprosessin alkuvaiheeseen liittyvää hämmennystä voi myös päätellä alkuvaiheen ohjaukseen liittyvästä kysymyksestä. 16 vastaajaa kolmestakymmenestä koki, ettei saanut hyvää ohjausta työn alkuvaiheessa verrattuna kymmeneen, jotka kokivat saaneensa hyvää ohjausta. Ääripäät korostuvat jälleen: neljä oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, eli kokivat saaneensa hyvää ohjausta työn alkuvaiheessa, verrattuna kymmeneen, jotka olivat täysin eri mieltä.

Ohjauksen merkitys korostuu varsinkin opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa. Moni opiskelija ei ole täysin sisäistänyt opinnäytetyöprosessin kokonaisuutta ja aloitukseen liittyviä vaiheita. Alkuvaiheessa ohjaajalla on merkittävä rooli perehdyttää opiskelija tähän prosessiin, ja lievittää tietämättömyydestä aiheutuvaa epävarmuutta ja ahdistusta. Selkeisiin tehtävänantoihin tottuneet opiskelijat tarvitsevat jonkun selittämään prosessin, näyttämään suuntaa ja ohjaamaan heitä työn alkuun. Kun työ on saatu käyntiin, ohjauksen luonne muuttuu enemmän palautteen- ja neuvonantajaksi.

Yksi ohjaajan työkaluista opinnäytetyöprosessin alkuvaiheen ohjauksessa on aloitustilaisuus. Sen hyödyllisyyttä tiedusteltiin kyselyssä vastaajilta, joiden vastaukset jakautuivat todella tasaisesti kaikille vastausvaihtoehdoille. 11 piti tilaisuutta todella tai melko hyödyllisenä, 12 oli melko tai todella tyytymättömiä ja 7 ei osannut sanoa. Eri ohjaajilla on varmasti erilaisia metodeja ja aloitustilaisuudet ovat erilaisia. Ohjaajien vaihtelu voi selittää ohjaukseen liittyvien vastausten laajan jakautumisen, mikä on nähtävissä myös muissa vastauksissa.

Itsenäinen työskentely ja siihen liittyvä aikataulutus koettiin vaikeaksi. Lähes kaikilla oli jokin aikataulu, mutta kolmannes pysyi siinä kohtalaisesti ja toinen kolmannes huonosti. Sillä oli suuri merkitys opinnäytetyöprosessin sujuvan edistymisen kannalta, kirjoittiko joka päivä vähän vai oliko prosessissa pitkiä taukoja.

4.2 Opinnäytetyöprosessin toteutusvaihe

Aloitusvaiheen jälkeen kyselyssä kartoitettiin opiskelijoiden kokemuksia opinnäytetyöprosessin toteutusvaiheesta, kun aloitukseen liittyvät vaiheet ovat takana ja opiskelija pääsee työstämään opinnäytetyön ydintä. Vastausten perusteella tarkasteltaviksi vaikuttajiksi nousi ohjaus, jaksaminen ja ajankäyttö.

Jaksamisesta oli ainoastaan yksi monivalintakysymys: ”Oma jaksaminen hidasti opinnäytetyön tekemistä”. 30 vastaajasta kaikki paitsi kolme vastasi olevansa melko tai täysin samaa mieltä. On selvää, että opiskelijoiden jaksamisella on merkittävä vaikutus opinnäytetyöprosessin tekemiseen. Kysymys on kuitenkin siinä mielessä hankala, että sen voi tulkita monella tapaa. Se ei selvennä, mitä vastaaja tarkoittaa jaksamisella: onko kyseessä työuupumus, sairaudet, henkinen hyvinvointi vai motivaatio?

Toinen erittäin merkittävä tekijä oli vastaajien työssäkäynti. 20 vastasi olevansa täysin samaa mieltä väittämän ”Työssäkäynti hidasti opinnäytetyön etenemistä” kanssa, ja neljä vastasi olevansa melko samaa mieltä. Osa vastaajista korosti avoimissa kysymyksissä lomien ja viikonloppujen merkitystä kirjoitustyössä. Työssäkäynti koettiin hankalaksi, koska se rikkoi kirjoitusrutiinia ja vei suuren osan vastaajien ajasta. Riitta Hänninen (2013) löysi omassa tutkimuksessaan saman syyn opinnäytetöiden viivästymiselle.

Vastaajien ajankäyttöä tiedusteltiin myös kysymällä perhe-elämän ja sosiaalisen elämän velvoitteiden opinnäytetyöprosessia hidastavasta vaikutuksesta sekä muun opiskelun opinnäytetyöprosessia hidastavasta vaikutuksesta. Näillä ei ollut läheskään yhtä merkittävää vaikutusta, mutta havaittavia tuloksia silti. Muu opiskelu hidasti vajaata puolta vastanneista. Perhe-elämän velvoitteet hidastivat jossain määrin vain kolmannesta vastaajista, kun taas muun sosiaalisen elämän velvoitteet reilua puolta vastanneista.

Näillä neljällä edellä mainitulla kysymyksellä kartoitettiin ulkopuolisia vaikuttajia vastanneiden ajankäyttöön. Vastauksista voidaan päätellä ulkopuolisten ajankäytön rajoitteiden hidastaneen vastaajien opinnäytetyöprosessin etenemistä, erityisesti työssäkäynnin.

Opinnäytetyöprosessi sijoittuu aina tutkinnon loppupäähän. Tällöin moni opiskelija on jo töissä tai tekee työharjoittelua samaan aikaan. Mahdollisten töiden ja muiden opiskeluiden ohella jokaisella opiskelijalla on erilainen sosiaalinen elämä, joka asettaa velvoitteita ajankäytölle. Vapaa-ajan uhraaminen erilaisten tehtävien ja esseiden työstämiseen ei ole opiskelijoille uusi asia, mutta opinnäytetyöprosessin laajuista omatoimista projektityöskentelyä opiskelijat eivät ole aiemmin joutuneet sovittamaan vapaa-ajalleen. Monelle vastaajalle oli hankalaa löytää itselleen sopiva työrytmi, ja mainitsi työskentelyn katkonaisuuden hidasteeksi.

Opinnäytetyöprosessin toteutusvaiheen ohjauksesta tiedusteltiin kolmella kysymyksellä, joissa kysyttiin palautteesta, tuesta ja ohjauksesta kokonaisuudessaan. Vastaukset olivat kaksijakoisia. Palautteen määrään oli tyytyväisiä vain 13 vastaajaa, verrattuna 14 vastaajaan, jotka olivat siihen tyytymättömiä. Puolet (15) vastaajista koki saaneensa riittävästi tukea ohjaajalta, ja 12 vastaajaa oli tyytymättömiä saamaansa tukeen. Myös ohjaukseen kokonaisuutena oli tyytyväisiä puolet vastaajista, 11 vastaajan ollessa tyytymättömiä.

Avoimien kysymysten vastauksissa moni vastaaja selvensi kokemiaan vaikeuksia ohjaukseen liittyen. Näiden vastausten perusteella kaksi yleisintä ongelmaa ohjauksen suhteen olivat huono kommunikaatio ohjaajan ja ohjattavan välillä sekä ohjaajan kiinnostuksen puute opinnäytetyötä kohtaan. Osa vastaajista koki ongelmia yksinkertaisessa kommunikaatiossa ohjaajan kanssa, kuten vastausten saamisessa sähköposteihin tai epäjohtonmukaista palautetta. Ohjaajan kiinnostus ja motivaatio kyseenalaistettiin myös monesti. Jotkut vastaajista olivat kokeneet, että ohjaaja oli ollut välinpitämätön. Hänninen totesi myös omassa tutkimuksessaan opiskelijan ja ohjaajan välisen yhteistyön ja kommunikoinnin aiheuttaneen ongelmia.

Ohjaus oli myös toiseksi useimmin mainittu opinnäytetyötä edistävä tekijä, oman motivaation jälkeen. Varsinkin tapaamiset ja hyvä palaute oli koettu edistäviksi tekijöiksi. Tämä ohjauksen esille nousu niin hyvässä kuin pahassa lujittaa näkemystä siitä, että eri ohjaajien tuki on ollut hyvin vaihtelevan tasoista, joka todennäköisesti selittyy eri ohjaajien käyttämällä metodeilla sekä yleisellä motivaation ja kiinnostuksen tasolla. Ne vastaajat, jotka kokivat saaneensa hyvää ohjausta, mainitsivat ohjaajan antaman tuen edistävänä tekijänä, ja he, jotka kokivat saaneensa huonoa tukea ohjaajalta, kokivat sen yhdeksi suuremmista negatiivisista tekijöistä opinnäytetyöprosessissa.

4.3 Opinnäytetyöprosessin viimeistelyvaihe

Kyselyn viimeisessä osiossa oli vain seitsemän kysymystä, joissa pyydettiin vastaajia arvioimaan muun muassa omaa motivaatioisuutta sekä prosessia ja ohjausta kokonaisuutena. Suurin osa vastaajista (22) arvioi itsensä motivoituneeksi tekemään opinnäytetyön valmiiksi. Asiatyylinen teksti sujui 18 vastaajan mielestä hyvin ja vain kolmella oli ongelmia sen kanssa. Pyydättäessä antamaan arvosanan (1–5) omalle työskentelylle 12 vastaajaa antoi 4 ja 8 vastaajaa antoi 3. Näistä vastauksista voi päätellä, että vastaajat eivät kokeneet opinnäytetyöprosessin suurimmaksi ongelmaksi omia sisäisiä vaikuttajia. Suurin osa vastaajista oli motivoituneita eivätkä kokeneet kirjoittamista ongelmalliseksi.

Tekstinohjaukseen kukaan vastaajista ei ollut tyytymätön. Yhdeksän ei osannut vastata, mutta kaikki muut olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Ohjaus taas sai kaksijaksoisia ja negatiiviseen kallellaan olevia tuloksia. Ohjauksen riittävydestä kokonaisuutena kysyttäessä vastaukset hajautuivat lähes tasaisesti kaikille vaihtoehdoille: 10 vastaajaa oli

tyytyväisiä, 7 vastaajaa ei osannut sanoa ja 13 vastaajaa oli tyytymättömiä. Pyydetessä antamaan kokonaisarvosanan (1–5) henkilökunnalle 12 vastaajaa antoi kolmosen. Kakkonen ja nelonen saivat molemmat viisi vastausta.

Vastaajien itselleen ja henkilökunnalle antamia arvosanoja verrattaessa huomataan, että vastaajat olivat tyytyväisempiä omaan työskentelyynsä kuin henkilökunnan suoritukseen opinnäytetyöprosessin sujuvuudessa. Vastaajien oman motivaation voi myös arvioida hyväksi eri vastausten perusteella. Vastaajia ei pyydetty arvioimaan kokemustaan ohjaajien motivaatiosta, mutta avoimien kysymysten vastauksissa moni vastaaja kertoi kokeneensa ohjaajan kiinnostuksen vähäiseksi. Mutta täytyy huomauttaa, että moni vastaaja oli vastauksissa avoimiin kysymyksiin myös painottanut hyvän ohjauksen merkitystä opinnäytetyön edistämisessä.

Opinnäytetyöprosessin eri työvaiheita tarkasteltaessa kokonaisuutena eniten vastaajille aiheutti ongelmia opinnäytetyöprosessin aloitus. Tarkemmin sanottuna opinnäytetyöprosessin aloituksen alkuvaihe, kun koko opinnäytetyöprosessi pitää saada aloitettua. Tässä kohtaa vastaajia vaivasi tiedonpuute siitä, miten opinnäytetyöprosessi aloitetaan ja mitä vaiheita prosessi pitää sisällään. Moni vastaaja koki, ettei saanut tarpeeksi ohjausta tässä vaiheessa prosessia. Toinen ongelma aloituksessa muodostui omatoimisesta projektityöskentelystä, kun vastaajien piti omaksua toimiva työtapo opinnäytetyön edistämiseen, ja kehittää itselleen sopiva aikataulu ja pysyä siinä. Vanhanen päätyi omassa tutkimuksessaan (2013) samaan johtopäätökseen, eli siihen, että opiskelijat tarvitsivat juuri aloituksessa ja prosessiin perehdyttämisessä apua.

Myös opinnäytetyöprosessin ulkoisilla tekijöillä oli suuri vaikutus prosessin etenemiseen. Kaksi tekijää nousi ylivoimaisesti eniten esille: vastaajien jaksaminen, kuten sairastumiset ja työssäkäynnistä johtuva ajanpuute.

5 Kehitysehdotukset

Tässä luvussa esittelen kehitysehdotukseni, joiden tavoitteena on korjata johtopäätöksissä havaittuja ongelmia. Valitsin näistä ongelmista kaksi, jotka vaikuttavat painavimmilta ja joiden korjaamiseen voi löytyä tehokkaita tapoja: perehdytys opinnäytetyöprosessiin ja ohjauksen parantaminen.

5.1 Kehitysehdotus: perehdytys opinnäytetyöprosessiin

Tässä kappaleessa käsittelen kehitysehdotusta opiskelijoiden perehdyttämisestä opinnäytetyöprosessiin jo ennen prosessin alkua. Olen jakanut kehitysehdotuksen kahteen eri vaihtoehtoon: intensiiviviikkoon ja kurssimuotoiseen perehdytykseen.

Tällä hetkellä opiskelijoilla on suuria vaikeuksia opinnäytetyön aloituksessa. Se liittyy opinnäytetyöprosessin heikkoon tuntemukseen. Opiskelijoille tulee yllätyksenä, milloin aihe pitää olla valittuna, mitä kaikkea aloittamiseen liittyy ja miten itsenäistä projektityöskentelyä suoritetaan.

Tämänhetkinen tilanne opinnäytetyöhön perehdyttämisen suhteen on kovin heikko. Toisen vuoden keväällä on yksi kurssi, joka käsittelee tutkimustyötä. Se ei käsittele opinnäytetyöprosessia suoraan, mutta sen aiheet liittyvät opinnäytetyön tekemiseen. Suurin osa opiskelijoista aloittaa opinnäytetyöprosessin kolmannen vuoden kevään jälkeen. Kolmannen vuoden keväällä ei ole mitään opinnäytetyöprosessiin valmistavaa kurssia, vain yksi infotilaisuus. Opinnäytetyön aloittaminen ja tiedon hankinta prosessista on jätetty suurimmaksi osaksi opiskelijoiden omalle vastuulle.

5.1.1 Perehdytysvaihtoehto A: intensiiviviikko

Yksi tapa valmentaa opiskelijoita opinnäytetyötä varten olisi intensiiviviikon järjestäminen aiheesta kolmannen vuoden keväälle, mieluummin lähelle lukukauden loppua. Intensiiviviikon tavoitteena olisi muun muassa selvittää opinnäytetyöprosessin alkuvaihetta, antaa neuvoja aiheenvalinnasta ja opettaa itsenäisen projektityöskentelyn menetelmiä, kuten aikataulutusta ja tutkimuspäiväkirjan kirjoittamista.

Sisällöltään intensiiviviikkoon kuuluisi infotilaisuuksia sekä opinnäytetyötä tekevien opiskelijoiden seminaariesityksiä. Lisäksi opiskelijoiden tulisi suorittaa tehtäviä, jotka saavat heidät tutkimaan opinnäytetyöohjetta, tutustumaan opinnäytetyösuunnitelman tekoon ja miettimään, minkälaiset itsenäisen projektityöskentelyn menetelmät sopivat itselleen parhaiten. Intensiiviviikon ei tarvitse välttämättä olla pituudeltaan koko viikkoa. Kuvio 15 havainnollistaa, miltä intensiiviviikko voisi esimerkiksi näyttää.

Kuvio 15. Intensiiviviikko opinnäytetyön perehdyttämiseen.

Osa esimerkin infotilaisuuksien aiheista käsitellään jo nykyisellään muutamassa infotilaisuudessa, jotka on sijoitettu opinnäytetyöprosessin alkupäähän. Näitä infotilaisuuksia voi joko siirtää sellaisenaan intensiiviviikolle tai pitää erillisinä kokonaisuuksinaan. Intensiiviviikon infotilaisuuksien on tarkoitus tarjota opiskelijoille eheä kokonaisuus siitä, miten opinnäytetyöprosessi aloitetaan ja miten opinnäytetyön tekemiseen on hyvä varautua.

Kuvion 15 esimerkissä keskiviikon infotilaisuuden aiheina on opinnäytetyön esittely yleisesti, prosessin eri vaiheet ja miten opinnäytetyön rakenteen eri osat toimivat yhdessä, sekä aiheen valinta. Tärkein anti tässä opiskelijalle on sen hahmottuminen, mitä tehtäviä ja tärkeitä päivämääriä aloitukseen liittyy. Opiskelijan tulisi ymmärtää, että aiheen etsiminen kannattaa aloittaa heti, ja keneltä saa apua aiheen löytämisessä.

Torstaina käydään läpi asiatyylinen teksti ja raportointi, lähteiden etsiminen ja niiden oikea käyttö sekä mitä eri Metropolian resursseja opiskelijalla on hyödynnettävänä. Tär-

kein anti tässä on se, että opiskelija tietää mistä eri paikoista lähteitä voi etsiä. Opiskelijalle tulisi myös selventää, että lähteiden etsiminen ja aiheen valinta kulkee käsi kädessä. Käymällä lähteitä läpi opiskelija voi löytää inspiraatiota lähteen valintaan ja rajaamiseen. Lähteiden etsiminen kannattaisi aloittaa myös niin pian kuin mahdollista, eikä vasta sitten kun prosessi varsinaisesti alkaa.

Perjantaina opiskelija perehdytetään laajan projektin itsenäiseen työskentelyyn ja työmenetelmiin. Moni kyselyyn vastanneista kertoi, että kokemattomuus itsenäisestä projektityöskentelystä hidasti opinnäytetyön tekemistä. Ongelmia oli muun muassa aikatauluttamisessa ja työrytmissä. Muistiinpanojen tekeminen lähteitä lukiessa ja tutkimuspäiväkirjan pitäminen eivät ole itsestään selvyyksiä monille opiskelijoista.

Lopuksi opiskelijoille kerrotaan konkreettisesti, mitä heidän tulee tehdä seuraavaksi, kun he aloittavat opinnäytetyöprosessin. Opiskelijoille kerrotaan muun muassa, milloin opinnäytetyöprosessi kannattaa aloittaa, milloin ensimmäinen asia pitää olla suoritettu ja kuka auttaa tarvittaessa.

Infotilaisuuksien jälkeen on opinnäytetyöseminaari, jossa opinnäytetyötä tekevä opiskelija esittelee opinnäytetyönsä opiskelijoille. Hän kertoo itse opinnäytetyöstä, mutta myös minkälainen kokemus opinnäytetyöprosessi hänelle oli. Mitkä olivat haastavia asioita, ja millä vinkeillä niistä voisi selvitä paremmin? Opiskelijat voivat kysellä prosessista ja työstä, ja joku voi inspiroitua jatkotutkimusideasta.

Jonkinlainen, tai muutama, itsenäisesti tai ryhmässä toteuttava tehtävä voisi myös toimia hyvin intensiiviviikon yhteydessä. Tehtävän tavoite tulisi olla saada opiskelija tutustumaan erinomaiseen opinnäytetyöhjeeseen, jotta sen olemassaolo ja laajuus tulisi opiskelijan tietoisuuteen. Myös valmistautuminen projektityöskentelyyn olisi hyvä aloittaa miettimällä, minkälaiset työmenetelmät toimivat itsellä parhaiten. Harjoiteltava asia voisi olla esimerkiksi alustavan opinnäytetyösuunnitelman tekeminen.

5.1.2 Perehdytysvaihtoehto B: opinnäytetyöhön valmistava kurssi

Laajempi ja kattavampi perehdytysvaihtoehto intensiiviviikon sijasta on suorittaa äskeinen intensiiviviikon ehdotus kurssimuotoisena, jolloin perehdytys voidaan suorittaa paljon kattavammin. Kurssin ei välttämättä tarvitse olla täysipituinen kurssi, sisällöstä riip-

puen. Kurssin aiheena voisi olla opinnäytetyön tekemiseen tarvittavat taidot ja menetelmät, joita usein tarvitsee myös myöhemmin työelämässä, kuten raportointi tai projektityöskentely. Kurssilla kuitenkin käytetään opinnäytetyötä konkreettisena esimerkkinä aiheetta lähestyessä. Tällä tavalla kurssille saadaan lisäarvoa, kun se samalla toteuttaa omat oppistavoitteet työelämässä tarvittavista taidoista sekä tekee opinnäytetyöprosessin opiskelijoille hyvin tutuksi. Opiskelijan on paljon helpompi päästä opinnäytetyöprosessissa vauhtiin, kun se on entuudestaan tuttu ja sitä on harjoiteltu.

5.2 Kehitysehdotus: ohjauksen parantaminen palautteen avulla

Tässä alaluvussa käsittelen kehitysehdotustani ohjauksen parantamiseksi. Kyselyn an-
nin perusteella moni opiskelija koki ongelmia ohjauksen kanssa, mutta moni myös nosti erityisen hyvän ohjauksen esille. Kuten johtopäätöksissä totesin, tämä viittaa siihen, että eri ohjaajien menetelmissä ja motivaatiossa on vaihtelevuutta. Ongelmiksi oli koettu muun muassa välinpitämättömyys, huono perehtyneisyys opinnäytetyön aiheeseen sekä huono kommunikaatio.

Tällä hetkellä ohjaajat eivät saa systemaattista palautetta ohjattaviltaan. Opiskelijat saatavat antaa ohjaajille omatoimisesti palautetta, jos kokivat sen hyväksi. Vuosittain tulee myös muutamia tapauksia, kun opiskelija antaa negatiivista palautetta ohjaajastaan ohjausvastaavalle.

Palautteen antaminen tulisi muuttaa systemaattiseksi osaksi opinnäytetyöprosessia. Kun lopullinen työ on palautettu, opiskelijan täytyisi täyttää sähköinen palautelomake. Opiskelija täyttäisi tekstilaatikoita, joissa on ohjaavia kysymyksiä. Tavoitteena on selvittää missä ohjaaja onnistui hyvin ja missä olisi mahdollisesti parantamisen varaa. Mitkä ohjausmenetelmät opiskelija koki hyödylliseksi ja mitkä prosessin vaiheet olivat epäselviä?

Opiskelija täyttäisi myös toisen sähköisen palautteen, mutta tämä osa menee vain yliopettajalle, joka vastaa ohjaajien työstä. Tähän palautteeseen opiskelija antaisi ohjaajalleen numeerisen arvosanan (1–5) ja antaa palautetta itse opinnäytetyöprosessista. Opiskelija voisi myös antaa vapaaehtoista avointa palautetta ohjaajasta, jos on jotain sanottavaa, mitä ei kehtaa suoraan lähettää ohjaajalle. Palaute annettaisiin ohjaajalle luettavaksi vasta valmistuspäivän jälkeen, jotta opiskelija voi antaa mahdollisimman rehellistä palautetta.

Numeerinen arvosana on tärkeä, sillä kun dataa kertyy tarpeeksi, sen avulla voidaan nähdä, ketkä ovat erityisen hyväksi koettuja ohjaajia. Kun on selvää, keihin ohjaajiin opiskelijat ovat erityisen tyytyväisiä, voidaan tutkia heidän ohjausmenetelmiään. Onko jotain asioita, mitkä toistuvat palautteessa? Käyttävätkö he sellaisia ohjausmenetelmiä, mitkä voisi levittää myös muiden ohjaajien käyttöön? Vastaavanlaisesti, jos palautteen perusteella erottuu hankalaksi koettuja ohjaajia, voidaan asiaan puuttua paljon helpommin, ja ongelmakohtien tiedostaminen on paljon helpompaa.

Jos ohjaajien välisellä keskiarvolla ei ole suurta vaihtelua, voidaan todeta, että ohjaajien työtapojen vaihtelulla ei ole suurta merkitystä, eikä viivästyneitä opinnäytetöitä voi selittää heikolla ohjauksella.

6 Jatkotutkimusehdotukset

Tässä opinnäytetyössä selvisi kyselyn perusteella neljä ongelmakohtaa, joita opiskelijoilla oli opinnäytetyöprosessin kanssa: aloitus, ohjaus, ajanhallinta ja jaksaminen. Kahden kohtaan esitettiin kehitysehdotuksia. Ajanhallintaan ja opiskelijoiden jaksamiseen ei paneuduttu erityisesti, eikä näihin asioihin esitetty kehitysehdotuksia.

Yksi jatkotutkimuksen aihe voisi olla, miten opiskelijat kokevat jaksamisensa opinnäytetyöprosessin aikana. Johtuuko huono jaksaminen sairastelusta, motivaatiosta vai siitä, että on henkisiä ongelmia, ja miten opiskelijoiden jaksamista voisi parantaa?

Toinen vaihtoehto on tutkia opiskelijoiden ajankäyttöä opinnäytetyöprosessin aikana. Voitaisiin selvittää esimerkiksi seuraavia asioita: kuinka moni opiskelija on töissä prosessin aikana ja voiko siltä välttyä, kuinka tehokkaasti opiskelijat käyttävät aikansa, kuinka hyvin he pysyvät omissa aikatauluissaan ja kuinka opiskelijoiden ajanhallintaa voisi parantaa.

Lähteet

Hänninen, Riitta 2013. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessin tarkastelu valmistuneiden ammattikorkeakoulunopiskelijoiden näkökulmasta. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. <https://www.theseus.fi/handle/10024/68438>. Luettu 18.3.2019.

JAMK. Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/>. Luettu 24.3.2019

Metropolia 2017. Opinnäytetyö. Päivitetty 17.9.2018. <https://oma.metropolia.fi/opiskelijoille/opinnaytetyo-ja-kypsyysnayte/> Luettu 18.3.2019.

Opinnäytetyöohje. Metropolia. Päivitetty 19.10.2017. Luettu 14.3.2019

TAMK. Ohje opinnäytetyön tekemiseen. Päivitetty 7.2.2019. <http://opinto-opas.tamk.fi/ohje-opinnaytetyon-tekemiseen>. Luettu 13.3.2019

Vanhanen, Anna-Kaisa 2012. Aikuisopiskelijoiden opinnäytetyön ohjaus. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://www.theseus.fi/handle/10024/48338>. Luettu 25.3.2019.

Vilpas, Pertti 2016. Ohjeita kvantitatiiviseen tutkimukseen. Kvantitatiivinen tutkimus ja ohjaus. Metropolia. Sivut 12-13. <https://wiki.metropolia.fi/display/~pervil/Kvantitatiivinen%20tutkimus%20ja%20ohjaus>. Luettu 10.4.2019.

Liite 1. Saattokirje

Opiskelija Konsta Pulkisen opinnäytetyön aiheena on Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden tutkinto-ohjelman opinnäytetyöprosessin kehittäminen. Työn ohjaaja on tutkintovastaava Anne Perkiö.

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää, mikä opinnäytetyössä on vaikeaa, ja kerätä yleistä palautetta opinnäytetyöprosessista. Vastaamiseen menee 10 minuuttia. Vastajien kesken arvotaan lahja.

<https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/22221/lomake.html>

Liite 2. Kyselylomake

Vastaajan taustatiedot

Sukupuolesi	☐ Mies ☐ Nainen ☐ Muun sukupuolinen ☐ En halua kertoa
Ikäsi	☐ alle 22 vuotta ☐ 22 - 25 v ☐ 26 - 29 v ☐ 30 - 35 v ☐ yli 35 v
Suuntautumisvaihtoehtosi	☐ Esimiestyö ja työyhteisön kehittäminen ☐ Laskentatoimi ja rahoitus ☐ Markkinointi ☐ Monimuoto-/aikuisopiskelija ☐ Ei suuntautumisvaihtoehtoa
Opiskelen keväällä 2018 pääasiassa	☐ Päivällä ☐ Illalla ☐ En osaa sanoa ☐ Muu, mikä? <input type="text"/>
Teetkö opinnäytetyösi toimeksiantona?	☐ Kyllä ☐ En ☐ En osaa sanoa ☐ Muu, mikä? <input type="text"/>
Onko toimeksiantajasi ?	☐ Metropolia AMK ☐ Yritys ☐ Kunta/valtio ☐ Järjestö ☐ Muu organisaatio ☐ Ei toimeksiantajaa ☐ Muu, mikä? <input type="text"/>
Teetkö/teitkö opinnäytetyösi yksin vai parityönä?	☐ Yksin ☐ Parityönä
Opinnäytetyösi vaihe tällä hetkellä	☐ Opinnäytetyön aihe on valittu ☐ Opinnäytetyösuunnitelma on hyväksytty ☐ Opinnäytetyötä on kirjoitettu 10 - 15 sivua ☐ Opinnäytetyö on viimeistelyä vaille valmis ☐ Opinnäytetyö on täysin valmis ☐ Muu, mikä? <input type="text"/>
Opinnäytteen aloitusvaihe	
Miten löysit/sait opinnäytetyön aiheen?	☐ Olin itse kiinnostunut tästä aiheesta. ☐ Sain aiheen Metropolian henkilökunnalta ☐ Innostuin aiheesta työ- tai harjoittelupaikassa. ☐ Sain toimeksiannon työ- tai harjoittelupaikasta. ☐ Sain toimeksiannon omien verkostojeni kautta. ☐ Muu, mistä? <input type="text"/>
Teitkö aikataulun työskentelyllesi itse vai sovittu siitä toimeksiantajan kanssa?	☐ Tein aikataulun itse ☐ Sovin aikataulusta toimeksiantajan kanssa ☐ En osaa sanoa

	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Melko huonosti	Huonosti
Pysyin aikataulussa	☐	☐	☐	☐	☐

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	En osaa sanoa	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä
Opinnäytetyön aihe oli helppo löytää.	☐	☐	☐	☐	☐
Opinnäytetyön toimeksianto oli helppo saada.	☐	☐	☐	☐	☐
Opinnäytetyön infotilaisuus oli hyödyllinen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ohjaajan saaminen opinnäytetyölle sujui jouhevasti.	☐	☐	☐	☐	☐
Opinnäytetyön ohjaajan pitämä aloitustilaisuus oli hyödyllinen.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain hyvää ohjausta opinnäytetyön aloitusvaiheessa.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tietoa opinnäytetyön tekemisestä aloitusvaiheessa.	☐	☐	☐	☐	☐

Oliko opinnäytetyöprosessia vaikea aloittaa?
☐ Ei
☐ Kyllä
☐ En osaa sanoa

Miksi?

Opinnäytetyön toteutus

Miten nämä tekijät mahdollisesti edistivät opinnäytetyön tekemistä?

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	En osaa sanoa	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä
Sain riittävästi tukea opinnäytetyön ohjaajalta.	☐	☐	☐	☐	☐
San riittävästi palautetta ohjaajaltani työstäni opinnäytetyöprosessin aikana.	☐	☐	☐	☐	☐
Saamani ohjaus oli kokonaisuudessaan hyvää.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi vertaistukea muilta opiskelijoilta.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tukea ystäviltäni.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tukea perheeltäni.	☐	☐	☐	☐	☐
Koin opinnäytetyöhön liittyvän tiedonhakuinfon hyödylliseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Koin opinnäytetyöhön liittyvän tutkimusraportointi-infon hyödylliseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Tietoa ja lähteitä opinnäytetyöhön oli helppo löytää.	☐	☐	☐	☐	☐

Miten nämä tekijät mahdollisesti hidastivat opinnäytetyön tekemistä?

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	En osaa sanoa	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä
Työssäkäynti hidasti opinnäytetyön etenemistä.	☐	☐	☐	☐	☐
Muu opiskelu hidasti opinnäytetyön etenemistä.	☐	☐	☐	☐	☐
Perhe-elämän velvoitteet hidastivat opinnäytetyön etenemistä.	☐	☐	☐	☐	☐
Muut sosiaalinen elämä hidasti opinnäytetyön etenemistä.	☐	☐	☐	☐	☐
Oma jaksaminen hidasti opinnäytetyön tekemistä	☐	☐	☐	☐	☐

Mikä oli työn etenemisessä vaikeinta tai mikä hidasti sitä eniten?

Mitkä asiat tai tekijät edistivät opinnäytetyön tekemistä?

Opinnäytetyön valmistuminen

Opinnäytetyön valmistuminen

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	En osaa sanoa	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä
Tutkimusviestintä ja raportointi sujui hyvin (asiatyylinen teksti, lähdemerkinnät, yms.).	☐	☐	☐	☐	☐
Olin motivoitunut tekemään opinnäytetyön valmiiksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi ohjausta ohjaajaltani opinnäytetyöprosessin aikana.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi ohjausta tekstiohjaajaltani opinnäytetyöprosessin aikana.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi menetelmäohjausta opinnäytetyöprosessin aikana.	☐	☐	☐	☐	☐

Mikä oli opinnäytetyöprosessissa kokonaisuudessaan haasteellisinta?

Miten kehittäisit opinnäytetyöprosessia?

Minkä arvosanan antaisit koko henkilökunnalle opinnäytetyöprosessin sujuvuudesta kokonaisuudessaan.

1	2	3	4	5	En osaa arvioida.
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Minkä arvosanan antaisit itsellesi opinnäytetyön toteuttamisesta kokonaisuudessaan.

1	2	3	4	5	En osaa arvioida.
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä muuta haluaisit vielä kertoa
opinnäytetyön prosessista?